

System kaucyjny wkracza w życie. Co to oznacza dla biznesu i środowiska?

Trudno obecnie przeoczyć narastające problemy związane ze zmianami klimatycznymi i zanieczyszczeniem środowiska. Mają one wpływ zarówno na nasze codzienne funkcjonowanie, jak i na sytuację rynkową w biznesie, także w zakresie świadczenia usług. Przedsiębiorcy muszą respektować postanowienia dyrektywy unijnej, które zaostrzają regulacje dotyczące produkcji, sprzedaży i użytkowania opakowań. Dodatkowo, w 2025 r. zacznie w Polsce obowiązywać system kaucyjny. O tym jak się przygotować do wprowadzanych zmian i wymogów rozmawiali eksperci podczas Konferencji Środowiskowej 2023 pt. „Odpady na wagę złota: kierunek system kaucyjny”, zorganizowanej przez Interzero w Polsce. Jakie wnioski i praktyczne wskazówki wypracowano?

Zmiany dotyczą środowiska i biznesu

Ogólna sytuacja rynkowa w branży związanej z ochroną środowiska oraz podmiotów pokrewnych jest dynamiczna. Reguluje ją m.in. szereg dyrektyw. Zmiany prawne zachodzą zwłaszcza w takich obszarach, jak redukcja opakowań, zapobieganie powstawaniu odpadów czy udział recyklatu w opakowaniach. Niezbędne jest zatem stałe edukowanie i poszerzanie wiedzy w tym zakresie w środowiskach biznesowych. Wiedza na temat aktualnych przepisów prawnych i innych kwestii związanych z ekologią i zrównoważonym rozwojem jest niezbędna w organizowaniu biznesu – zarówno w zakresie produkcji, promocji, jak i sprzedaży.

– *Istotna jest również świadomość na temat innowacyjnych rozwiązań w gospodarce odpadami oraz wymiana doświadczeń z ekspertami czy interesariuszami. Właśnie dlatego w Interzero stawiamy na przekazywanie praktycznych wytycznych, rzetelnej wiedzy i ułatwianie zainteresowanym wprowadzenia w życie niezbędnych zmian. Taki był też cel zorganizowanej w ostatnich dniach Konferencji Środowiskowej 2023. – mówi Monika Grom z Interzero. – Głównym tematem rozmów było wejście w życie od 2025 r. systemu kaucyjnego. Z pewnością stanowi on wyzwanie dla wszystkich wprowadzających do obiegu rynkowego napoje w opakowaniach, ale jest jednocześnie doskonałym sposobem na reorganizację gospodarowania odpadami i przede wszystkim – na wykorzystanie obiegu zamkniętego. Co najważniejsze, jak zgodnie stwierdziliśmy wraz z ekspertami biorącymi udział w konferencji, jesteśmy gotowi na system kaucyjny – podkreśla.*

Warto rozmawiać

Konferencja Środowiskowa jest organizowana cyklicznie od wielu lat. W tym roku odbyła się jej jubileuszowa, dziesiąta edycja. Organizatorzy konferencji tworzą przestrzeń, która umożliwia uczestnikom dzielenie się wiedzą i poruszanie tematów prawnych związanych z ochroną środowiska. Tegoroczna edycja – w obliczu wielu

zmian prawnych i regulacji, które trzeba przyswoić w krótkim czasie – była skoncentrowana na przekazaniu uporządkowanej wiedzy i konkretnych rozwiązań.

– *Wspólnie z Polską Izbą Odzysku i Recyklingu Opakowań (PIOIRO) przygotowujemy się, aby pomóc wszystkim przedsiębiorcom jak najłatwiej wejść w nową rzeczywistość z nowymi regulacjami prawnymi. Więcej na ten temat można przeczytać na stronie internetowej PIOIRO. Jako Interzero jesteśmy jedynym oficjalnym dystrybutorem marki butelkomatów Sielaff i już testujemy je w sieci handlowej w Warszawie i Łodzi, aby z wyprzedzeniem pokazać przedsiębiorcom i konsumentom, że jesteśmy przygotowani*
– mówi Paweł Lesiak, wiceprezes zarządu Interzero.

SUP – jak przyswoić i wprowadzić w życie postanowienia dyrektywy?

Dyrektywa SUP (Single-Use Plastics) jest obecnie szeroko dyskutowanym i omawianym zagadnieniem. Jej postanowienia są odczuwalne przede wszystkim dla przedsiębiorców, ale także dla każdego konsumenta. Od 2021 r. obowiązuje zakaz wprowadzania na rynek niektórych produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych. Są to patyczki kosmetyczne, talerze, sztuczce, słomki, mieszadełka, patyczki do balonów oraz pojemniki żywnościowe ze spienionego polistyrenu. Część produktów zawierających plastik została także objęta obowiązkiem znakowania. Należą do nich podpaski, tampony, aplikatory do tamponów, chusteczki nawilżane, wskazane wyroby tytoniowe i kubki na napoje. Jakich zmian należy się spodziewać w kolejnych latach?

– *Najbliższą, ważną zmianą, jest mający wejść w życie w 2024 roku obowiązek trwałego związania nakrętki z opakowaniem do napojów. Od 2025 roku 25% materiałów w butelkach PET musi pochodzić z recyklingu, a celem jest 77% selektywnej zbiórki butelek po napojach. 2026 rok stanowi natomiast datę graniczną dla znacznego ograniczenia stosowania produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych: pojemników na żywność (z pokrywkami i bez), do konsumpcji na miejscu lub na wynos, służących także jako naczynia, w których żywność nie wymaga dalszej obróbki (gotowana czy podgrzewania), a także kubków na napoje wraz z przykrywkami. Te i kolejne zmiany mają przynieść konkretny efekt do 2029 r.: 90% selektywnej zbiórki butelek po napojach – wyjaśnia Paweł Sosnowski, pełnomocnik zarządu Interzero ds. regulacji środowiskowych.*

Czy jest to możliwe bez wprowadzenia dodatkowych regulacji prawnych? Okazuje się, że nie, dlatego już wkrótce wchodzi w życie system kaucyjny.

Kaucja za butelki – czy to się uda?

System kaucyjny (depozytowy) nie jest niczym nowym w swoich założeniach. To jedno z bardziej efektywnych narzędzi dla podniesienia poziomu zbiórki i recyklingu opakowań, które od wielu lat praktykują takie kraje jak Chorwacja i Niemcy, a od tego roku również Włochy. Do tego systemu w 2025 roku dołączą również Polska i Austria.

Takie działanie jest niczym innym, jak wdrożeniem jednego z elementów gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym konkretnym przypadku - w zakresie opakowań po napojach.

– *W Polsce system kaucyjny ustanowiony jest poprzez ustawę z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz niektórych innych ustaw. W zakres opakowań objętych systemem wchodzi butelki jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych na napoje o pojemności do 3l, butelki szklane wielokrotnego użytku na napoje o pojemności do 1,5l, opakowania metalowe na napoje o pojemności do 1l* – wylicza Konrad Nowakowski, prezes PIOIRO.

Na czym ma polegać system kaucyjny? Znamy go poniekąd z obecnie działających regulacji dotyczących piw w butelkach szklanych. Przy sprzedaży produktów w opakowaniach na napoje jednorazowego albo wielokrotnego użytku, będących napojami, pobierana jest kaucja. Zwracana jest konsumentowi w momencie zwrotu opakowania objętego systemem kaucyjnym albo odpadu opakowaniowego powstałego z opakowania objętego systemem kaucyjnym. Poprzez takie działanie podmiot wprowadzający do obiegu gospodarczego napoje w opakowaniach jest zobowiązany w 2025 roku osiągnąć w ramach systemu kaucyjnego selektywnego zbierania opakowań i odpadów poziom 77%. W kolejnych latach poziom ten będzie wzrastał i będzie dostosowany do wymienionych wyżej rodzajów opakowań.

Konsumenci końcowi już teraz zastanawiają się, ile wyniesie kaucja. Jak informuje Paweł Sosnowski z Interzero Polska, maksymalna wysokość kaucji to 2 zł. Dokładną kwotę dla poszczególnych rodzajów opakowań objętych systemem kaucyjnym określi minister właściwy do spraw klimatu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych oraz ministrem właściwym do spraw gospodarki. Kwota ta będzie musiała być odpowiednio oznaczona na opakowaniu. Podmioty wprowadzające do obiegu opakowania na napoje, które nie wywiążą się z obowiązku kaucyjnego, będą zobowiązane do wniesienia opłaty produktowej.

Ustawa wprowadza również szereg regulacji w zakresie ewidencjonowania i sprawozdawczości oraz dystrybucji.

Co regulacje prawne oznaczają w praktyce?

Firmy, które chcą bez zakłóceń świadczyć swoje usługi i sprzedawać produkty, nie mogą w obliczu legislacji przepisów pozostać bezczynne. To, co mogą i powinni robić, to m.in. wyeliminowanie produktów zawierających tworzywa sztuczne, których użycie nie jest niezbędne. Doskonałym przykładem są sieci hoteli, które zrezygnowały z jednorazowych opakowań z kosmetykami.

Należy także poszukiwać odpowiednich zamienników i nowych typów opakowań. Tutaj warto rozważyć współpracę z firmami B+R i ośrodkami naukowymi, które mogą zaproponować ciekawe rozwiązania. Dobrym rozwiązaniem jest także

przeprojektowanie opakowań na nadające się do recyklingu, kompostowania lub wielorazowe.

Niezbędne jest wykorzystywanie surowców wtórnych, wprowadzanie działań promujących i zachęcających do segregacji odpadów, partnerstwa z innymi firmami oraz wspominane już wprowadzanie odpowiednich oznaczeń.

W zakresie systemu kaucyjnego firmy powinny już teraz rozważyć, czy przystąpią do systemu kaucyjnego utworzonego przez Podmiot Reprezentujący, czy do innego istniejącego systemu kaucyjnego. – *Grupa Interzero chce kreować system depozytowy zgodnie z potrzebami podmiotów wprowadzających na rynek napoje w opakowaniach. Dlatego udzielamy konsultacji, by umożliwić całemu branży sprawne funkcjonowanie* – zapewnia Paweł Sosnowski, pełnomocnik zarządu ds. regulacji środowiskowych.

Cel wprowadzanych zmian jest niepodważalny: należy zadbać o sytuację środowiskową i zminimalizować prognozowane ryzyka. Efektem będzie zaufanie i zadowolenie konsumentów, które z kolei jest kluczowym czynnikiem w zakresie nieprzerwanego funkcjonowania firm świadczących produkcję, sprzedaż i usługi.

O konferencji

Konferencja Środowiskowa Interzero to coroczne wydarzenie, które gromadzi w jednym miejscu interesariuszy i ekspertów branży ochrony środowiska. Dwudniowe spotkanie wypełnione jest inspirującymi prelekcjami, w czasie których uczestnicy poszerzają swoją wiedzę na temat aktualnych przepisów prawnych i innych kwestii związanych z ekologią i zrównoważonym rozwojem. Udział w konferencji to też okazja do zapoznania się z innowacyjnymi i sprawdzonymi rozwiązaniami w gospodarce odpadami oraz wymiany doświadczeń z uczestnikami wydarzenia.

Interzero

Interzero jest europejskim liderem w dziedzinie rozwiązań środowiskowych i gospodarki obiegu zamkniętego. Działa w duchu rozwiązań gospodarki cyrkularnej. Zamyka obieg surowców, przeciwdziała marnotrawstwu w zakresie gospodarki odpadami, świadczy usługi recyklingu, doradztwa środowiskowego i edukacji ekologicznej. Wprowadza u klientów innowacyjne rozwiązania, które zwiększają efektywność wykorzystywania surowców i minimalizują niekorzystny wpływ na środowisko: od optymalizacji procesów odzysku i recyklingu, poprzez audyty i szkolenia, po implementację maszyn kompostujących, butelkomaty i zdalnie zarządzanych koszy na odpady, ułatwiając wdrożenie zmian w kierunku nowoczesnej gospodarki o obiegu zamkniętym.

Kontakt dla mediów:

Ruslana Dmytrenko
Asystentka ds. Marketingu
Interzero
+48 532 750 749
marketing@interzero.pl

Aleksandra Leśniak
Specjalista ds. Marketingu
Interzero
+48 691 991 538
marketing@interzero.pl